

Uusi eläinlääkintähuoltolaki voimaan ensi vuoden alussa

Ensi vuoden alusta Suomessa sovelletaan uutta eläinlääkintähuoltolakia 285/2023, joka korvaa vuonna 2009 säädetyn nykyisen eläinlääkintähuoltolain.

Eläinlääkintähuoltolaissa säädetään kuntien velvollisuudesta järjestää perustason eläinlääkäripalveluja. Perustason eläinlääkäripalvelujen määritelmää on tarkennettu, ja niihin katsotaan sisältyvän sellaiset palvelut, joilla on keskeinen merkitys eläinten terveyden tai hyvinvoinnin taikka kansanterveyden kannalta.

Kaikkien kuntien on järjestettävä ensiavun luonteista kiireellistä eläinlääkäripua varten oleva päivystyspalvelu kaikille eläimille sekä muita kuin kiireellisiä peruspalveluita elintarvike- ja turkistuotannossa käytettäville eläimille. Kunnan on tiettyjen edellytysten täytyessä järjestettävä muita kuin kiireellisiä peruspalveluita myös seura- ja harrastuseläimille. Edellytykset liittyvät palveluiden alueelliseen saatavuuteen ja kunnan palvelukokonaisuuden toimintaan.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki mahdollistaa sen, että kunnat voivat sisällyttää seura- ja harrastuseläinten hoidosta perittäviin asiakasmaksuihin aiempaa laajemmin niitä kustannuksia, joita kunnille aiheutuu eläinlääkäripalvelujen tuottamisesta.

Kunta voi myös tarjota lakisääteisiä palveluja täydentäviä palveluja, kunhan palvelut hinnoitellaan kunta- ja kilpailulaissa edellytetyllä tavalla markkinaperusteisesti. Jos muita kuin kiireellisiä peruspalveluja, esimerkiksi rokotuksia, tarjotaan muiden kuin kunnassa vakinaisesti asuvien henkilöiden kotitaloudessaan pitämille seura- ja harrastuseläimille, on nekin hinnoiteltava markkinaperusteisesti kunta- ja kilpailulain edellyttämällä tavalla.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee joissakin kunnissa nostamaan seura- ja harrastuseläinten hoidosta perittäviä asiakasmaksuja em. säännösten seurauksena. Asiakasmaksujen tulee kuitenkin olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullisia.

Palvelujen tarkentaminen selkeyttää kuntien vastuita. Samalla rajataan julkisesti tuettuja palveluja suhteessa yksityisten tarjoamiin palveluihin.

Länsirannikon valvontalautakunta on 17.9.2025, § 42 ja 15.10.2025, § 56 päättänyt palvelutasosta, jota tullaan kunnaneläinlääkäreiden vastaanotoilla tarjoamaan 1.1.2026 lähtien.

Valvontalautakunnan päätöstä koskien järjestämisvastuuta, kattaa kaikki eläinlääkintähuoltolain (285/2025) 8. §:n mukaiset palvelut. Päätös toimii SGEI-direktiivin (2012/21/EU) 4. artiklan mukaisena SGEItoimeksiantona. SGEI on lyhenne sanoista Services of General Economic Interest (yleistä taloudellista etua koskevat palvelut), ja EU-alueella siitä säädetään muun muassa komission päätöksellä 2012/21/EU.

Länsirannikon valvontalautakunnan valvonta-alueen järjestämisvastuulle eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 8. §:n mukaan kuuluvat palvelut

- 1) yleistutkimus ja terveydentilan arviointi eläinten terveyden todentamiseksi;
- 2) kissojen ja koirien tunnistusmerkintä;
- 3) eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen

(EU) 2016/429 25 artiklassa, sekä elintarviketuotantoa varten pidettävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuoltosuunnitelmat;

- 4) rokotus;
- 5) loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet;
- 6) suun terveydenhuoltoon liittyvät välttämättömät perustoimenpiteet tai, jos se on toimenpiteen laajuus tai vaativuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista, jatkohoitoon lähettäminen;
- 7) sarvien ja sarven aiheiden poistaminen naudoilta ja vuohilta;
- 8) lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymisongelmien hoito elintarviketuotantoa varten pidettäville naudoille, sioille, lampaille, vuohille ja poroille;
- 9) kastraatio naudalle, sialle, lampaalle, vuohelle, porolle, koiralle ja kissalle sekä sterilisaatio kissalle;
- 10) sairaan eläimen kliininen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi, tavanomaisten näytteiden ottaminen ja pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin eläimen sairauden syyn selvittämiseksi sekä tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkotutkimuksiin;
- 11) sairaalle elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle tarvittava hoito, jota on mahdollista antaa eläimen pitopaikassa ja johon kuuluu myös nautaeläimen juoksutusmahaleikkaus;
- 12) perustasoinen ensiapuluonteinen hoito, jota tarvitaan muulle kuin 11 kohdassa tarkoitetulle eläimelle, johon kuuluvat ruoansulatuskanavan ja virtsateiden häiriöiden konservatiivinen hoito, tulehdus- ja kiputilojen hoito, sokin hoito, metabolisten häiriöiden hoito, haavojen ompelu, muu vastaava enintään vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä hoito, tavanomaisimpien pienten kotieläinten luunmurtumien immobilisaatio sekä hoitoon liittyvä välttämätön jatkokäsittely tai lääkehoito ja tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkohoitoon;
- 13) synnytysapu, johon kuuluvat keisarileikkauksista nautojen, lampaiden, vuohien ja kissojen keisarileikkaus;
- 14) eläimen lopetus.

Kunnaneläinlääkärin vastaanottokäynnistä järjestäjä/ kunta veloittaa aina klinikkamaksua, joka perustuu käytettyyn aikaan.

- alle 30 minuutin toimenpide 10 euroa
- 30–60 minuutin toimenpide 15 euroa
- yli 60 minuutin toimenpide 20 euroa

Klinikkamaksua ei kuitenkaan veloiteta uusintakäynnistä, eutanasiasta ja rokotuksista vuoden 2026 aikana.

Valvontalautakunta on tehnyt päätöksen peruspalvelutason lisäksi tarjottavien täydentävien palvelujen tarjoamisesta. Järjestämisvastuussa oleva taho, eli Länsirannikon valvontalautakunta perii näistä palveluista markkinahintaista maksua. Maksun tulee olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullinen eikä se voi ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Palveluista veloitetaan maksua, jonka perusteena on 57 € tuntitaksa (sis alv)

Maksu voidaan periä myös tapauksissa, joissa on ilman hyväksyttävää syytä jätetty saapumatta vastaanotolle ennakolta varattuna aikana. Maksu on 50 prosenttia yhden tunnin tuntitaksasta, eli 28,50 euroa.

Yksikön alueella voidaan tarjota järjestämisvastuuseen/ peruspalveluun kuuluvien palvelujen lisäksi seuraavia täydentäviä palveluita

- 1) pieneläinten kuvantaminen: ultraääni ja röntgen (Yksikön röntgen ainoastaan Pirttikylässä)
- 2) synnytysapu, johon kuuluu lemmikkieläinten keisarileikkaus
- 3) lemmikkieläinten virtsakivien, mahalaukun kiertymän, kohtutulehduksen ja ihokasvainten leikkaus sekä vierasesineet kissoilla ja koirilla
- 4) verinäytetutkimukset sekä kliinisen kemian, hematologiset ja virtsanäytetutkimukset.

Kunnaneläinlääkärit veloittavat itse hoidoista ja tutkimuksista eläinlääkäritaksan mukaisesti.